

INSTRUMENTE PENTRU DETERMINAREA RISCULUI DE CONSUM DE DROGURI

Pentru identificarea timpurie a comportamentelor de risc asociate consumului de substanțe, profesioniștii din educație și sănătate pot utiliza instrumente de screening și observație.

Aceste instrumente nu au rol de diagnostic, ci **de identificare a unor semnale de alarmă care pot indica nevoia de sprijin sau consiliere specializată.**

GRILA DE INREGISTRARE A FACTORILOR DE RISC SI DE PROTECTIE

1. Cu privire la anul școlar anterior randamentul academic al elevului:

- a. S-a îmbunătățit
- b. Este la fel
- c. A scăzut puțin
- d. A scăzut considerabil

2. Rezultatele sale academice:

- a. Sunt mai bune la materiile.....
- b. Sunt mai slabe la materiile.....
- c. La fel la aproape toate materiile

3. Elevul pare sa aiba tehnici adecvate de studiu:

- a. Își planifică munca: Da ____ Nu ____
- b. Este frecvent distras când studiază: Da ____ Nu ____
- c. Are o metoda de studiu adecvată: Da ____ Nu ____
- d. Are un loc adecvat in care studiază: Da ____ Nu ____
- e. Știe sa își ia notițe: Da ____ Nu ____

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU POLITICI ȘI COORDONARE ÎN DOMENIUL DROGURILOR ȘI AL ADICȚIILOR

4. Elevul:

- a. Asistă în mod regulat la ore
- b. Nu asistă în mod regulat la ore

5. Atitudinea lui în clasă este de obicei:

- ☐ Atent
- ☐ Se implică în activitatea clasei
- ☐ Își face temele
- ☐ Deranjează
- ☐ Participă
- ☐ Nu este atent
- ☐ Nu se implică în activitatea de la clasă
- ☐ Nu își face temele
- ☐ Nu deranjează
- ☐ Nu participă

6. Se poate spune că este un elev:

- a. Integrat cu colegii săi
- b. Integrat în activitățile școlii
- c. Nu este integrat cu colegii săi
- d. Nu este integrat în activitățile școlii

7. Cu privire la regulamentele școlii:

- a. Îndeplinește majoritatea regulilor/normelor
- b. Are multe absențe
- c. A avut vreun conflict anul acesta
- d. Nu ține cont de majoritatea regulilor/normelor
- e. Nu are multe absențe
- f. Nu a avut niciun conflict anul acesta

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU POLITICI ȘI COORDONARE ÎN DOMENIUL DROGURILOR ȘI AL ADICȚIILOR

8. Elevul:

- a. Îi este clară/asumată decizia de a continua studiile
- b. Nu este atât de clară
- c. Dorește să abandoneze studiile

9. În ultima vreme, elevul arată:

- a. Comportamente agresive
- b. Comportamente provocatoare
- c. Ostilitate
- d. Impulsivitate în rezolvarea problemelor sau în luarea deciziilor
- e. Schimbări bruște a stării de spirit (nervi, apatie...)
- f. Schimbări ale felului în care arată (scăderi în greutate în timp scurt, lipsa igienei corespunzătoare....)

10. În general, elevul:

- a. Știe să relaționeze cu colegii săi
- b. Știe să relaționeze cu profesorii și personalul școlii
- c. Nu știe să relaționeze cu colegii săi
- d. Nu știe să relaționeze cu profesorii și personalul școlii

11. Colegii săi:

- a. De obicei se plâng de comportamentul său
- b. Nu se plâng de obicei de comportamentul său

12. În ultima vreme elevul a fost implicat în acte de vandalism sau furt:

___ Da ___ Nu

13. Elevul își ocupă cea mai mare parte din timpul liber cu:

- a. Sport
- b. ieșiri în baruri/cluburi

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU POLITICI ȘI COORDONARE ÎN DOMENIUL DROGURILOR ȘI AL ADICȚIILOR

- c. În casa unui prieten
- d. Acasă
- e. Pe stradă
- f. Altele: _____

14. Pasiunile (hobby-urile) cunoscute ale elevului sunt:

15. Elevului îi place să iasă cu:

- a. Colegii de școală
- b. Prieteni din cartier
- c. Familia
- d. Singur
- e. Altele: _____

16. Elevul iese de obicei cu persoane:

- a. Consumatoare de droguri legale
- b. Consumatoare de droguri ilegale
- c. Cu comportamente antisociale
- d. Care nu consumă droguri legale
- e. Care nu consumă droguri ilegale
- f. Fără comportamente antisociale

17. Orele de ajuns acasă ale elevului sunt:

- a. În timpul săptămânii la orele: _____
- b. La sfârșit de săptămână la orele: _____
- c. Nu are oră de ajuns acasă la sfârșit de săptămână
- d. Nu are oră de ajuns acasă în nicio zi a săptămânii

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU POLITICI
ȘI COORDONARE ÎN DOMENIUL
DROGURILOR ȘI AL ADICȚIILOR

18. Elevul beneficiază de vreo formă de plată (bursă, indemnizație, bani de la părinți/familie):

___ Da ___ Nu;

_____ lei pe săptămână

19. În comparație cu ceilalți colegi, de obicei, elevul dispune de

- a. Mai mulți bani
- b. Cam aceeași sumă de bani
- c. Mai puțini bani

20. Structura familială a elevului este:

Tata ___

Mama ___

Numar de frați:____; poziția pe care o ocupă elevul:_____

21. Elevul locuiește cu:

22. Stilul educativ al familiei tinde a fi:

- a. Permisiv
- b. Autoritar
- c. Democratic

23. Familia elevului are norme și reguli de funcționare clare și care sunt urmate cu consecvență: ___ Da; ___ Nu

24. Relația elevului cu familia sa este, în general:

- a. Adecvată
- b. Inadecvată

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU POLITICI
ȘI COORDONARE ÎN DOMENIUL
DROGURILOR ȘI AL ADICȚIILOR

25. În familia elevului există probleme importante cu privire la:

- a. Tratamente abuzive
- b. Șomaj
- c. Consum de substanțe
- d. Activități ilicite/delicvente

26. Părinții se implică în activitățile școlii:

- a. La ședințe vin întotdeauna sau aproape întotdeauna împreună
- b. La ședințe vine un singur părinte întotdeauna sau aproape întotdeauna
- c. De obicei nu vine niciunul dintre părinți la ședințe
- d. De obicei participă amândoi la activitățile organizate de școală
- e. De obicei participă unul din ei la activitățile organizate de școală
- f. De obicei nu participă niciunul la activitățile organizate de școală

27. Mama sau tatăl elevului îl controlează de obicei la teme: __ Da; __ Nu

28. Cartierul în care locuiește elevul:

- a. Dispune de puține resurse pentru tineri (săli/terenuri de sport accesibile; cluburi/asociații educative, civice, de tineri.....)
- b. Dispune de resurse suficiente pentru tineri
- c. Este un cartier conflictual (droguri, delincvență etc)
- d. Nu este un cartier conflictual, în mod special

29. Elevul cunoaște resursele pe care le are în cartierul său: __ Da; __ Nu

Chestionarul CRAFFT (versiune adaptată)

- Unul dintre instrumentele utilizate frecvent în practica internațională este **chestionarul CRAFFT**, destinat evaluării riscului de consum problematic de alcool și droguri în rândul adolescenților.
- Chestionarul conține șase întrebări referitoare la situații asociate consumului, precum deplasarea într-un vehicul condus de o persoană aflată sub influența substanțelor, utilizarea substanțelor pentru relaxare, consumul în solitudine, episoadele de amnezie asociate consumului, observațiile prietenilor sau familiei privind consumul și apariția unor probleme generate de acesta.
- Rezultatele instrumentului trebuie interpretate în contextul evaluării profesionale, iar prezența a două sau mai multe răspunsuri afirmative poate indica necesitatea unei evaluări suplimentare.
- În completarea instrumentelor de screening, profesioniștii pot analiza și o serie de **indicatori clinici, comportamentali și psihologici**, precum modificările aspectului fizic, scăderea performanțelor școlare, schimbările în relațiile sociale sau fluctuațiile emoționale.
- Identificarea acestor indicatori poate contribui la **detectarea timpurie a situațiilor de risc** și la orientarea adolescentului către servicii specializate de evaluare și consiliere, precum cele oferite de **Centrele de Sănătate Mintală, Prevenire și Tratament al Adicțiilor ((CSMPTA)** sau alte servicii medicale, psihologice ori sociale.

CRAFFT este un instrument de screening utilizat la nivel internațional pentru adolescenți.

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU POLITICI ȘI COORDONARE ÎN DOMENIUL DROGURILOR ȘI AL ADICȚIILOR

Răspunde cu **DA / NU** la următoarele întrebări:

C - Car (Mașină)

Te-ai aflat vreodată într-o mașină condusă de cineva care consumase alcool sau droguri?

☐ Da ☐ Nu

R - Relax

Consumi vreodată alcool sau droguri pentru a te relaxa sau pentru a te simți mai bine?

☐ Da ☐ Nu

A - Alone

Consumi vreodată alcool sau droguri când ești singur?

☐ Da ☐ Nu

F - Forget

Ți s-a întâmplat să uiți lucruri pe care le-ai făcut în timp ce consumai alcool sau droguri?

☐ Da ☐ Nu

F - Friends / Family

Ți-au spus vreodată prietenii sau familia că ar trebui să reduci consumul?

☐ Da ☐ Nu

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU POLITICI ȘI COORDONARE ÎN DOMENIUL DROGURILOR ȘI AL ADICȚIILOR

T - Trouble

Ai avut vreodată probleme din cauza consumului de alcool sau droguri?

☐ Da ☐ Nu

Interpretare orientativă:

Două sau mai multe răspunsuri „DA” pot indica un risc crescut și necesitatea unei discuții cu un specialist.

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU POLITICI
ȘI COORDONARE ÎN DOMENIUL
DROGURILOR ȘI AL ADICȚIILOR

Fișă de screening rapid pentru diriginți

Fișă de observație - risc de consum de substanțe

Nume elev: _____

Clasa: _____

Data: _____

Bifați dacă situația este observată.

Comportament școlar

Indicator	Da	Nu
Absențe frecvente	☐	☐
Scăderea rezultatelor școlare	☐	☐
Conflicte cu colegii sau profesorii	☐	☐
Lipsa interesului pentru activități	☐	☐

Comportament social

Indicator	Da	Nu
Schimbarea bruscă a grupului de prieteni	☐	☐
Izolare socială	☐	☐
Cereri frecvente de bani	☐	☐

Indicatori emoționali

Indicator	Da	Nu
Iritabilitate frecventă	☐	☐
Schimbări de dispoziție	☐	☐
Anxietate sau neliniște	☐	☐

Indicatori fizici

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU POLITICI ȘI COORDONARE ÎN DOMENIUL DROGURILOR ȘI AL ADICȚIILOR

Indicator	Da	Nu
Aspect fizic neglijat	☐	☐
Ochi roșii / pupile neobișnuite	☐	☐
Oboseală frecventă	☐	☐

Observații:

Dacă sunt observate **mai multe semne simultan**, se recomandă:

- discuție cu elevul
- informarea consilierului școlar
- implicarea familiei
- orientarea către servicii de consiliere.

CHESTIONAR OBSERVAȚIONAL PENTRU DIRIGINȚI

Evaluarea riscului de comportamente adictive la elevi

Instrucțiuni: Bifați răspunsul care descrie cel mai bine situația elevului. Chestionarul nu are rol de diagnostic, ci doar de semnal de alarmă pentru nevoia de discuții suplimentare sau trimitere către consiliere.

NUMELE ELEVULUI: _____

CLASA: _____

Scala de răspuns:

0 = Niciodată observat | 1 = Rareori | 2 = Uneori | 3 = Des | 4 = Foarte des

Secțiunea I - Comportament școlar

Întrebare	0	1	2	3	4
Are absențe nemotivate sau frecvente	☐	☐	☐	☐	☐
Întârzie des la ore sau părăsește clasa fără motiv	☐	☐	☐	☐	☐
Are rezultate școlare în scădere față de semestrul anterior.	☐	☐	☐	☐	☐
Manifestă lipsă de interes față de școală și activitățile educative	☐	☐	☐	☐	☐

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU POLITICI ȘI COORDONARE ÎN DOMENIUL DROGURILOR ȘI AL ADICȚIILOR

Este deseori obosit sau
neatent la ore ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Secțiunea II - Comportament social și relațional

Întrebare	0	1	2	3	4
Se izolează de colegi sau evită interacțiunile sociale	☐	☐	☐	☐	☐
Face parte din grupuri de colegi cu comportamente de risc	☐	☐	☐	☐	☐
A fost implicat în conflicte sau acte de violență	☐	☐	☐	☐	☐
Manifestă lipsă de respect față de reguli și autoritate	☐	☐	☐	☐	☐
Se observă schimbări bruște în cerul de prieteni	☐	☐	☐	☐	☐

Secțiunea III - Emoții și atitudini

Întrebare	0	1	2	3	4
Pare frecvent anxios, agitat sau iritabil	☐	☐	☐	☐	☐
Manifestă semne de tristețe persistentă sau apatie	☐	☐	☐	☐	☐

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU POLITICI ȘI COORDONARE ÎN DOMENIUL DROGURILOR ȘI AL ADICȚIILOR

Se plânge des de plictiseală și caută senzații puternice ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Își exprimă idei sau glume care normalizează consumul de alcool/tutun/droguri ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Vorbește despre experiențe riscante (pariuri, jocuri de noroc, nopți pierdute etc.) ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

Secțiunea IV - Semne indirecte posibile ale consumului

Întrebare	0	1	2	3	4
Miros de alcool sau tutun în timpul orelor	☐	☐	☐	☐	☐
Prezența unor obiecte suspecte (briquet, foițe, substanțe necunoscute)	☐	☐	☐	☐	☐
Aspect neîngrijit sau schimbări bruște de înfățișare	☐	☐	☐	☐	☐
Lipsă de coerență sau fluctuații bruște de dispoziție	☐	☐	☐	☐	☐
Zvonuri/relatări din partea colegilor despre posibile consumuri.	☐	☐	☐	☐	☐

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU POLITICI ȘI COORDONARE ÎN DOMENIUL DROGURILOR ȘI AL ADICȚIILOR

Interpretare orientativă

0-15 puncte → Risc scăzut (elevul nu prezintă semne relevante).

16-30 puncte → Risc moderat (există factori de vulnerabilitate; se recomandă monitorizare și discuții preventive).

31-50 puncte → Risc ridicat (prezența mai multor semnale de alarmă; recomandată discuție cu consilierul școlar/părinții).

51+ puncte → Risc foarte ridicat (probabilitate mare de comportamente adictive; se recomandă referirea urgentă către serviciile specializate).

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU POLITICI ȘI COORDONARE ÎN DOMENIUL DROGURILOR ȘI AL ADICȚIILOR

Listă de verificare pentru furnizorii de servicii de prevenire a adicțiilor (pentru profesorul diriginte)

- ☐ Care este scopul prezentării?
- ☐ Ce activități au avut loc anterior în cadrul programului de educație pentru prevenirea adicțiilor, înainte de această sesiune?
- ☐ Au fost clar definite rezultatele așteptate pentru această sesiune?
- ☐ Având în vedere că profesorul este responsabil de procesul de predare-învățare al elevilor, poate fi justificată utilizarea unui facilitator extern?
- ☐ Va contribui facilitatorul extern la îmbunătățirea activității profesorului, în domeniul prevenirii adicțiilor?
- ☐ Ce experiență anterioară are facilitatorul în susținerea sesiunilor pentru copii de vârstă școlară?
- ☐ Va fi facilitatorul informat în prealabil cu privire la programul de educație pentru prevenirea adicțiilor în care se încadrează această sesiune?
- ☐ Există ghiduri ale școlii privind educația pentru prevenirea adicțiilor? (O copie a acestora ar trebui pusă la dispoziția ONG-ului/facilitatorului înainte de sesiune)
- ☐ Cum vor fi informați părinții despre această prezentare?
- ☐ Este prevăzută o sesiune informativă destinată părinților?
- ☐ Va face această prezentare parte dintr-un program continuu de educație în prevenirea adicțiilor?

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU POLITICI ȘI COORDONARE ÎN DOMENIUL DROGURILOR ȘI AL ADICȚIILOR

- ☐ Sunt materialele și informațiile utilizate adecvate nivelului de dezvoltare al elevilor?
- ☐ Trebuie ca resursele să fie vizionate în prealabil de personalul școlii înainte de a fi folosite cu elevii?
- ☐ Reflectă aceste resurse principiile educației școlare pentru prevenirea consumului de adicțiilor?
- ☐ Respectă resursele politicile și valorile școlii?
- ☐ Ce activități de follow-up (urmărire/evaluare) vor fi realizate ulterior și de către cine?
- ☐ Va fi prezent personalul școlii în timpul desfășurării sesiunii?

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU POLITICI
ȘI COORDONARE ÎN DOMENIUL
DROGURILOR ȘI AL ADICȚIILOR

Formular de solicitare pentru facilitatori externi/invitați

Numele școlii:

Prezentare solicitată de (cadru didactic):

Date de contact ale cadrului didactic:

Scopul prezentării:

☐ Prezentare pentru personal - informații despre serviciile oferite de ONG/instituție

☐ Prezentare pentru elevi - întreaga școală / o anumită clasă (încercuiți opțiunea corespunzătoare)

☐ Prezentare pentru comunitatea școlară extinsă - seară informativă pentru părinți

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU POLITICI
ȘI COORDONARE ÎN DOMENIUL
DROGURILOR ȘI AL ADICȚIILOR

☐ Alt tip de prezentare - specificați:

Data, ora și durata prezentării:

Locul desfășurării:

Vârsta elevilor (dacă este o prezentare pentru elevi):

Această prezentare va aduce următoarele contribuții pentru prevenirea adicțiilor:

Domeniile principale de interes pe care dorim să le abordăm:

Activitățile de follow-up care vor urma prezentării:

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU POLITICI
ȘI COORDONARE ÎN DOMENIUL
DROGURILOR ȘI AL ADICȚIILOR

Pentru prezentările destinate elevilor - temele care vor fi următoarele:

Resursele/materialele utilizate:

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU POLITICI
ȘI COORDONARE ÎN DOMENIUL
DROGURILOR ȘI AL ADICȚIILOR

Formular de autoevaluare și asumare a standardelor de calitate

**pentru organizațiile care desfășoară activități de prevenire a adicțiilor în
unitățile de învățământ**

Nr. înregistrare: _____

Data: _____

Secțiunea I - Date de identificare ale organizației

Denumirea organizației: _____

Forma juridică: _____

Anul înființării: _____

Cod fiscal: _____

Adresa sediului: _____

Reprezentant legal: _____

Persoană responsabilă pentru programul de prevenire: _____

Email: _____

Telefon: _____

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU POLITICI ȘI COORDONARE ÎN DOMENIUL DROGURILOR ȘI AL ADICȚIILOR

Secțiunea II - Descrierea programului / activităților propuse

Titlul programului / activităților:

Tipul intervenției:

- ☐ prevenire universală (adresată tuturor elevilor)
- ☐ prevenire selectivă (adresată grupurilor vulnerabile)
- ☐ prevenire indicată (adresată elevilor cu risc crescut)

Grupul țintă:

- ☐ ciclul primar
- ☐ gimnaziu
- ☐ liceu

Durata programului:

Număr estimat de sesiuni:

Metode utilizate:

- ☐ ateliere interactive
- ☐ dezvoltare de abilități de viață
- ☐ activități educaționale
- ☐ sesiuni cu părinții
- ☐ altele: _____

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU POLITICI ȘI COORDONARE ÎN DOMENIUL DROGURILOR ȘI AL ADICȚIILOR

Secțiunea III - Echipa de implementare

Număr specialiști implicați: _____

Tipuri de specialiști implicați:

- ☐ psiholog
- ☐ consilier școlar
- ☐ asistent social
- ☐ medic
- ☐ educator
- ☐ altele: _____

Experiența echipei în prevenirea adicțiilor:

Formări relevante în domeniul prevenirii:

Secțiunea IV - Fundamentarea intervenției

Programul se bazează pe:

- ☐ ghiduri internaționale de prevenire
- ☐ programe validate științific
- ☐ metodologii educaționale dezvoltate intern
- ☐ adaptarea unui program internațional

Surse metodologice utilizate:

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU POLITICI ȘI COORDONARE ÎN DOMENIUL DROGURILOR ȘI AL ADICȚIILOR

Secțiunea V - Monitorizare și evaluare

Organizația utilizează:

- ☐ chestionare de evaluare pentru elevi
- ☐ feedback de la cadre didactice
- ☐ indicatori de participare
- ☐ evaluări de impact

Modalitatea de evaluare:

Declarație de conformitate

Prin completarea prezentului formular, organizația declară că:

- activitățile de prevenire respectă principiile științifice și etice din domeniul prevenirii adicțiilor
- intervențiile nu utilizează metode bazate pe frică, stigmatizare sau informații nevalidate
- organizația respectă normele privind protecția copilului și protecția datelor personale
- informațiile furnizate sunt reale și pot fi verificate de ANPCDDA.

Reprezentant legal

Nume și prenume: _____

Semnătura: _____

Ștampila organizației

CRITERII DE EXCLUDERE AUTOMATĂ

pentru activitățile de prevenire a adicțiilor în unitățile de învățământ

În vederea protejării elevilor și asigurării calității intervențiilor de prevenire, următoarele situații pot conduce la **respingerea sau suspendarea accesului organizațiilor în unitățile de învățământ**.

1. Lipsa fundamentării științifice

Sunt considerate neeligibile intervențiile care:

- nu prezintă o metodologie clară
- nu au obiective educaționale definite
- se bazează exclusiv pe transmiterea de informații despre droguri fără componentă educațională.

2. Utilizarea unor metode inadecvate sau dovedite ca inefficiente

Nu sunt acceptate intervențiile care utilizează:

- strategii bazate pe **inducerea fricii sau șocului**
- prezentări dramatizate ale consumului fără context educațional
- expunerea elevilor la imagini explicite sau traumatizante
- simulări de consum de droguri.

3. Lipsa specialiștilor calificați

Pot fi respinse programele în care:

- activitățile sunt realizate exclusiv de voluntari fără pregătire relevantă
- nu există specialiști în psihologie, educație, sănătate sau domenii conexe
- formarea echipei nu poate fi demonstrată.

4. Intervenții punctuale fără structură educațională

Activitățile pot fi respinse dacă:

- constau într-o singură prezentare sau conferință
- nu au obiective educaționale și rezultate urmărite
- nu implică cadrele didactice sau consilierii școlari.

5. Mesaje stigmatizante sau discriminatorii

Nu sunt acceptate intervențiile care:

- etichetează consumatorii de droguri
- stigmatizează anumite grupuri sociale
- promovează stereotipuri.

6. Lipsa procedurilor privind protecția copilului

Organizațiile pot fi excluse dacă:

- nu respectă regulile privind protecția datelor elevilor
- colectează informații personale fără acordul instituției școlare
- nu respectă principiile de confidențialitate.

7. Promovarea indirectă a consumului

Intervențiile sunt respinse dacă:

- prezintă detalii despre modalități de consum
- descriu efecte ale drogurilor într-un mod care poate genera curiozitate sau interes.